

Mons. Josef Hlouch

Narození — 26. 3. 1902 v Lipníku u Třebíče.
Kněžské svěcení — 5. 7. 1926 v Olomouci.
Biskupské svěcení — 15. 8. 1947 v Olomouci.
Intronizace — 7. 9. 1947 v Českých Budějovicích.

Na konci března 1952 byl vládním režimem odstraněn z diecéze. Do svého úřadu se mohl vrátit 9. června 1968.

Úmrtí — 10. 6. 1972 v Českých Budějovicích.

Proces blahořečení byl zahájen 29. 3. 2018.

CESTA K BLAHOŘEČENÍ JEDNOHO Z NÁS

Výstava byla připavena a financována

PASTORAČNÍ BISKUPSTVÍ
STŘEDISKO ČESKOBUDĚJOVICKÉ

**SPOLEK
MOST**
ČESKÉ BUDĚJOVICE

„Jdu do českobudějovické diecéze, aby tam nikdo nebyl nešťastný.“

Biskupské heslo

Skrze Marii k Ježíši

Své heslo biskup Hlouch častokrát vysvětloval při různých mariánských promluvách a setkáních s věřícími:

„Úcta mariánská jest jen uskutečněním správného postupu: Skrze Marii k Ježíši, jak nás o tom přesvědčily dějiny. Úcta mariánská není ubohé žebrání ani nasládlé matičkování: přijmout Marii znamená přijmout i Ježíše. Jen ten jde opravdu k Marii, kdo che dojít k Ježíši, poněvadž Maria jest jen cesta, pilíř pro Boží chrám.

Správná úcta mariánská jest převzetí ideálů mariánských za své, splnění podmínek spásy, aby na nás nebyla marně vylita krev Kristova a proplakány slzy Mariiny.“

Martin Weis, JOSEF HLOUCH, Pastýř a homiletik, s. 42.

„Zasvěcení Marii chce být hlasitým: Hle, matka tvá. Vzhůru srdce! A zároveň návratem k tajemstvím víry, která nám byla dána pro oslavu Boží a naši spásu.“

Mons. Josef Hlouch

DĚTSTVÍ

Josef Hlouch se narodil dne 26. 3. 1902 jako páté dítě v rodině drobného rolníka Jakuba Hloucha a Marie roz. Ošmerové. V početné rodině nikdy nebyl u dveří domu Hlouchů odbyt prosebník, který požadoval alespoň trochu jídla. Povinnou školní docházku absolvoval Josef Hlouch ve dvouleté obecné škole v Lipníku. Po studiích v arcibiskupském gymnáziu a pobytu v chlapeckém semináři v Kroměříži vstoupil roku 1922 do kněžského semináře v Olomouci.

Martin Weis, JOSEF HLOUCH, Pastýř a homiletik, s. 13.

Mons. Josef Hlouch při jednom biřmování vzpomínal na své šťastné dětství v rodině milujících rodičů:

„Dovolte mi vzpomenout na tatínka, když nás devět dětí, když jsme se přihnaly ke stolu a ted' tatínek svoje upracované ruce, měl je jako podešve ztvrdlé od té práce, děti a ted' modlit a chvějící se rukou začíná Otčenáš a my za ním všichni jako jeden sbor; já si vzpomínám na to tak živě, opravdu, to byl náš kněz, to byl kněz v té svatyni a my na něho vzpomínáme, stejně jako na tu maminku vzpomínáme s nejhlubší úctou, s nejhlubší vděčností Pánu Bohu, že nám takové rodiče dal, neboť to je milost, to je bohaté mládí. My měli bídu, velikou bídu, ale přitom bohatství, bohatství pro život. Omlouvám se, že tak vzpomínám, kněz nemá o sobě mluvit, ale jistě to se smí, o mamince a tatínkovi se to smí, protože to jsou krásy jedinečné, to síla pro život.“

Mons. Josef Hlouch

KNĚŽSTVÍ

Na kněze byl vysvěcen 5. 7. 1926 arcibiskupem Leopoldem Prečanem a jako novokněz ustanoven do Spálova.

Téhož roku byl v září přemístěn do Kladek u Prostějova, v prosinci jako administrátor do Jesence.

V roce 1927 se stal kooperátorem v Branticích u Krnova a rok nato expozitou v Olomouci-Hodolanech.

V roce 1934 vydal knihu *Problém odpadu od církve* a v roce 1940 titul *Konverse a konvertité*. Materiál k těmto literárním dílům čerpal ze své životní praxe, vždyť za jeho působení v Olomouci došlo k 461 konverzím. Již tehdy vysoce vynikal jako muž hluboké modlitby se srdcem plným blížeňské lásky.

Zároveň pokračoval ve studiu teologie na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě v Olomouci. V roce 1934 zde získal doktorát, o několik let později se habilitoval jako docent. Po skončení druhé světové války byl 1. 10. 1945 jmenován řádným profesorem bohoslovecké fakulty v Olomouci.

Jaký byl Josef Hlouch jako mladý kněz?

Jistou odpověď nám dá jeho vzpomínka na působení v Hodolanech, kde zažil i vyloupení kostela včetně svatostánku a zneuctění Eucharistie:

„Hodolany byly pro mne tvrdou líchou. Byl jsem mladičký, dva roky v duchovní správě, když jsem tam přišel. Ale s náboženským životem nebylo možno pohnout. Hodolany neměly dobrou pověst. Jednou mě hrozně zbolelo, když noviny napsaly, že nejvíce kasařů se rekrutuje z Hodolan. A s hlubokým dojetím uvažuji, že Bůh odpustí i zneuctění vlastního Syna, jestliže to povede k obrácení se lidu, ke křesťanskému životu. Kostel nám záhy nestačil a my naplánovali jeho přístavbu. Býval plný. I na večerních modlitbách (3x týdně) jsem napočítal 300 přítomných.“

Martin Weis, JOSEF HLOUCH, Pastýř a homiletik, s. 16.

Mons. Josef Hlouch

9. BISKUP českobudějovický

„JOSEF,
z Božího smilování a z milosti Apoštolské
stolice biskup českobudějovický, vzkazuje
svému kněžstvu i všemu lidu své diecése
pozdrav a požehnání.

Pokoj Vám! Božím řízením a rozhodnutím
svaté Stolice byl jsem, ač tak nehoden,
ustanoven Vaším biskupem. Přijali jste
mne, drazí spolubratři a lide, s tak
nelíčenou upřímností a vděčností Pánu
Bohu a Svatému Otci, že nemohu než
volat: Bože, chválíme Tebe! Velebí duše
má Hospodina!

Přijali jste biskupa, o jehož příchod jste se
po 7 let modlili. Bůh Vám odměniž Vaše
přivítání, všechna Vaše blahopřání!

Přicházím ve jménu Páně ujmout se
milionu nesmrtelných duší, vzít si na
starost blaho kněžstva i lidu této diecése.
Když jsem byl svěcen na biskupa a ležel
na tváři na stupních oltáře, nabídl jsem se
Pánu Bohu za Vás, nežít sobě, nýbrž Vám,
býti Vám stavitelem mostů k většímu
blahu, k větší cti a slávě Boží a k větší
jistotě spásy Vašich nesmrtelných duší.

Přijímám Vás z probodených dlaní
Ježíšových a jsem si vědom, co mi Ježíš
při tom říká: „Já ovce miloval a život za ně
dal...“ A tak nesu srdce otcovské, v němž
má každý míti místočko, největší ten, kdo
nejvíc trpí a nejvíc Božího milosrdenství
potřebuje. Nesu všechnu schopnost
přemýšlet, co pro Vaše duše vykonat, na
jaké pastviny je zavést, aby jim dobře
bylo.“

Nástupní pastýřský list biskupa Josefa Hloucha

„V létě roku 1947 byl Josef Hlouch papežem Piem XII. jmenován českobudějovickým biskupem a svého úřadu se ujal 7. 9. 1947. Neuvěřitelně brzy po svém nástupu si získal srdce katolíků i ostatních lidí. Nevyhýbal se žádnému prostředí, navštěvoval továrny, školy, koncertní síně i fotbalové stadiony a dokonce na jednom učinil první výkop.“

Mons. Josef Hlouch

KNĚŽÍM

„Bratři kněží,

važte si svatého kněžství, víc než knězem nikdo nemůže být. Milujte svůj lid, zvláště chudobné, trpící, bloudící, opatrujte svatostánky. Jsou to ohniska života a studnice spásy. Co činíte – i úsměv, který dáváte bližnímu na zemi, je úsměvem daným Ježíši na nebi. Bohoslovci, naděje naše, važte si svého povolání.“

Poslední pozdravení českobudějovického biskupa Josefa Hloucha, duchovní závěť.

„Jsou různá povolání, každé se stará o něco v životě a jest ho potřebí, ale posláním kněze je Bůh a nesmrtelná duše a věčnost.

Není většího cíle, než vracet mrtvým duším život, hříšníka učinit dítětem Božím, chrámem Ducha svatého a dědicem království Božího. Povolání velké, jak velká je věčnost jako cena Krve Kristovy.

Kněžská moc a láska vede kněze k člověku v situacích, kdy všichni ustupují, slabí před mocí hříchu, bolesti, smrti.

Kněžství není zbytečné. Bez náboženství, bez kněze možno leccos dobrého mít, ale jak dlouho? Jistě ne však šťastný život věčný.“

Pastýřský list o kněžském povolání, 1969

Mons. Josef Hlouch

Sám Josef Hlouch – později již jako duchovní, vysokoškolský učitel i diecézní biskup – na rodinu, ve které vyrůstal a byl formován, nejednou vzpomínal.

Dle jeho svědectví to byla rodina, ve které vládla křesťanská láska, krásná harmonie, úcta k manželskému stavu a jeho závazkům, rodina, kterou stmelovala hluboká křesťanská víra, ne jen formální, ale praktikovaná v letech radostných i těžkých.

RODINÁM

Nejspíše obraz své rodiny z dětství měl na paměti, když při udělování svátosti biřmování v roce 1969 takto hovořil k biřmovancům:

„Moji drazí,

bylo tu celá řada vás, ženatí a vdané. Já vám vždycky s takovým zvláštním pocitem uděluji biřmování ženatým a vdaným, protože vím, že je uděluji ne jednomu, ale několika, přinejmenším dvěma, třem, čtyřem anebo ještě vícero.

Prosím vás sepjatýma rukama, nenechte si vydrancovat svůj domov od víry, nedopustte, aby tam zhaslo světlo víry, postarejte se, ať je tam modlitba, ať je tam svornost a láska, ať tam nepadne zlé slovíčko, ať ty děti vidí jenom to krásné, co byste jim jednou mohli odkázat jako poklad na své smrtelné posteli a říci: „Děti, tak žijte, jak jste to viděly na tatínkovi svém, na své mamince, tak mluvte, jako já mluvíval, tak jednejte, jako já jsem jednávala.““

Martin Weis, JOSEF HLOUCH, *Pastýř a homiletik*, s. 14.

Verše z básně MILION DUŠÍ

Když jsi mne povolal na biskupský
stolec, Kriste můj, vtělený Bože,
na starost, na srdce vložils mi
své ovce – lásky své moře
milion duší!

K oltáři složil jsem pro Tebe duším
všem bytí své, své ruce jsem vložil,
abych jím jak by byl ve všem
Tě oslavil, prosil jsem,
za milion duší.

S nimi jsem srostl, žil, jak otec dětem
byl, každý mně srdce byl úderem.
S nimi jsem se radoval, trpěl
a pracoval, žil Tobě, jim jen
milionu duší.

Však přišel smutný den, osudný,
kalvářský, odvezli pastýře ovcí.
Jako když křižován, jak v duši
pobodán, tak je mu v srdci
pro milion duší.

Slyšte mé děti, vizte to andělé,
hořká je bolest má, mučí, mne vezou
v neznámo, vzato mně mé stádo,
drahých mých ovcí
milion duší!

Jen holé ruce mám, údělem
vyhnanství, chud jsem a přece
bohat! V hostii na srdci já Krista
vezu si, já mohu žehnat
milionu duší!

Mons. Josef Hlouch

INTERNACE

S velkou radostí zapisoval českovelenický duchovní správce r. 1947 zápis do farní kroniky o příchodu biskupa do diecéze a zajisté s bolestí a starostmi napsal v roce 1952 do kroniky farnosti České Velenice tento zápis:

„27. – 30. března byl p. biskup vysídlen z diecéze pro zamítavý postoj k círk. zákonům a nesložení slibu věrnosti republice.“ Ale už od roku 1949 byl biskup hlídán a izolován uvnitř rezidence.

Z iniciativy papeže Jana XXIII. byla v roce 1963 zahájena jednání mezi Svatým Stolicem a ČSSR o propuštění biskupů z internace. Téhož roku se dostal na svobodu. Po ozdravném pobytu ve Františkových Lázních odjel do Koclířova u Svitav a přístřeší našel v charitním domě Kongregace školských sester de Notre Dame.

Pražské jaro přineslo uvolnění politických poměrů, a biskup se tak směl vrátit do diecéze českobudějovické. Svého úřadu se znovu ujal dne 9. 6. 1968.

Pastýřský list 1968

O náboženské výchově a výuce

Pastýřský list reagoval na změnu ve vyučování katolického náboženství na školách. Došlo totiž k uvolnění, a přihláška se už nemusela odevzdávat rodiči osobně na ředitelství školy, kde na ně byl dle pokynů komunistické strany činěn nátlak, aby své dítě na vyučování náboženství nedávali.

„Pokoj vám!

Mezi nejvážnějšími starostmi pastýře o svěřené ovečky je starost o děti. Opomenutí povinnosti vůči nim by nejvíc pokazilo – moudrá péče vykoná dobra nejvíc! Děti jsou vám od Boha svěřeny, aby byly připraveny pro časný i věčný život, a za to vše aby Vám byly radostí i zásluhou pro věčnost.

Tímto podáváme ruce všem vychovatelům dobré vůle. Krista nahradit, to se nikomu nepodaří. Dospělý a tím více dítě potřebuje ideál. Víte, co pro ně znamená mnohý zpěvák, sportovec. Kdo jim ukáže většího hrdinu, krásnější ideál, na kterém by se mohly učit, než Krista, který dal život za druhé, v lásce umíral a v umírání miloval?“

Martin Weis, JOSEF HLOUCH, Pastýř a homiletik, s. 73.

„Předně nutno chápat dítě v tajemství stvoření a určení. Ono je dílem Boha i Vás. Boží dar, záhon, Bohem vám svěřený. Má nesmrtelnou duši, jest povoláno, aby bylo dítětem Božím, bratrem Kristovým a jednou dědicem Božího království.“

„Před pětadvaceti lety jsem radostně a plný naděje a víry vítal v Českých Budějovicích nově ustanoveného mladého biskupa. A dnes stojím v hluboké bolesti nad jeho hrobem a těžko hledám slova, jimiž bych se s ním jménem laiků rozloučil. V srdci vás všechny na věčnost nesu, vzkázal nám ve své závěti, vzkázal nám to, co plně odpovídá jeho vztahu k nám.

Ano, po celou dobu své pastýřské činnosti nás všechny ve svém srdci měl, pro nás žil, modlil se a obětoval. Jeho život byl jedinou velkou obětí pro nás. Ačkoliv sám těžce nemocen, byl ochoten se pro nás v každé době obětovat, dát nám sebe celého, všechno nejlepší, co jeho ušlechtilá duše měla.

Byl nám pastýřem dobrým, učitelem, rádcem, pomocníkem, utěшитelem, nositelem radosti a víry v dobrý, lepší život. Učil nás vroucně se modlit a poctivě pracovat, byl sám vždy plný lásky ke všem kolem sebe bez rozdílu.“

Řeč na rozloučenou zástupce laiků JUDr. Petra Svobody

Mons. Josef Hlouch

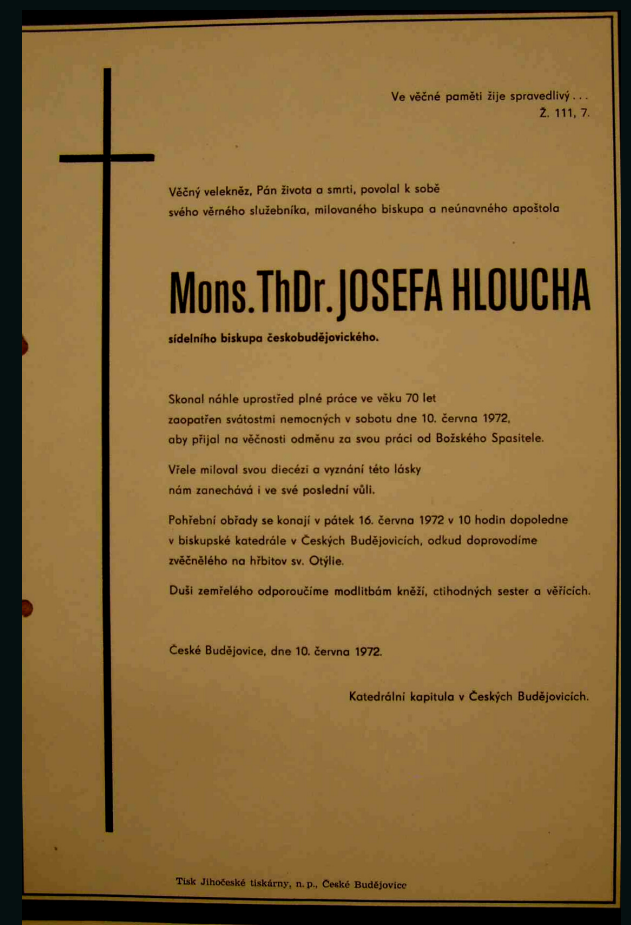
ZÁVĚŤ

Biskup Josef Hlouch se stal nesmrtelným nikoli jako politik, ale díky své velké lásce k sobě svěřenému lidu.

Zemřel de facto mučednickou smrtí na selhání nemocného srdce v důsledku vyčerpávajícího výslechu příslušníky StB 10. června, den po svátku Nejsvětějšího Srdce Ježíšova. I dlouho po své smrti byl často uváděným a citovaným třídním nepřítelem.

Neskutečně velký zástup lidí se přišel naposledy rozloučit se svým pastýřem do katedrály sv. Mikuláše a na hřbitov u sv. Otýlie.

Martin Weis, JOSEF HLOUCH, Pastýř a homiletik, s. 31.

Biskup Josef Hlouch, papež sv. Pavel VI. a pozdější kardinál Miloslav Vlk

Na Zelený čtvrtek roku 2018 oznámil Mons. Vlastimil Kročil, současný biskup českobudějovický, souhlas Svatého stolce s procesem blahořečení devátého českobudějovického biskupa Josefa Hloucha.

Zahájení beatifikačního procesu pak oznámili ve svých farnostech kněží, a to s výzvou pro svědky, kteří mohou dosvědčit oprávnění jeho blahoslavení či podat svědectví proti.

R.D. Prof. Martin Weis
ukazuje biskupskou kleriku
Mons. Josefa Hloucha.

*V srdci vás všechny
na věčnost nesu.*

BLAHOŘEČENÍ

Získáním tohoto povolení se otvírá první etapa kanonizačního procesu.

R.D. Prof. Martin Weis byl ustanoven postulátorem tohoto procesu. Se svým týmem vyslechne svědky, shromáždí svědecký materiál, potřebné podklady a dokumenty, které se na závěr odešlou Kongregaci pro svatořečení do Říma.

„Možná to bude ještě dlouhá cesta. Na jejímž konci však bude, jak pevně věřím a modlím se za to, prohlášení Božího služebníka Josefa Hloucha za blahoslaveného. Vždyť tento v pověsti svatosti zesnulý biskup je znám především svou mimořádnou a neutuchající láskou k bližním, odpuštěním pronásledovatelům a pevnou vírou, kterou osvědčil i v letech nesvobody, internace a krutého teroru,“ říká biskup Mons. Vlastimil Kročil.